

Josef Janulík ...

... výroba krojové obuvi



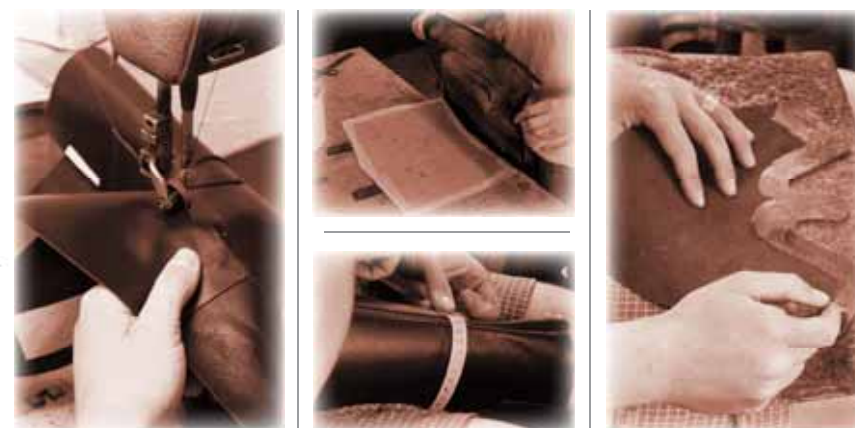
Josef Janulík se narodil 7. února 1926 v Kostcích. Obuvníkem se vyučil v dílně Františka Bartoše v sousedních Tvrdonicích. Zpočátku pracoval u mistra v dílně, od roku 1945 ve správkárně firmy Baťa v Tvrdonicích, pozdější provozovně OBNOVY



Břeclav. Natrvalo však zakotvil až v obuvnické dílně v Lanžhotě, která pracovala na zakázkové výrobě pro brněnské ŮLUV. Šila se zde obuv pro soubory lidových písní a tanců, pro muzikanty, ale také pro divadelní jeviště a kluby vojenské historie. Výroba postupně pokryla téměř všechny typy krojové obuvi z moravských a také několika českých regionů. Zkušenosti a zručnost Josefa Janulíka byly v roce 1983 ohodnoceny udělením titulu Mistr lidové umělecké výroby ŮLUV v oboru krojový obuvník.

Po odchodu na odpočinek nepřestal pracovat a v rodinném domku v Josefově si zřídil dílnu, kterou postupně vybavil všim potřebným zařízením a stroji. Díky tomu mohl do tajů ře-

Obuvník, častěji též švec, patřil v minulosti k řemeslům, která nesměla chybět v žádné vesnici. Za pomoci několika základních nástrojů, sady kopyt, potěhu a nezbytného verpánku, dokázal šít boty do pole i k muzice. Mnohem častěji než šít nové, však musel do nekonečna opravovat, podrážet a "podkúvat" ty staré. Vedle jednoduchých nepříliš krásných pracovních jančárek patřily do jejich sortimentu i vysoké mužské a ženské holínky a také módní střevíce. Na začátku 20. století již byla krojová obuv natolik rozrůzněná, že její tvar, střih, krabování, vyšívání a "podkúvání" se mohlo lišit region od regionu, často i vesnici od vesnice. Začíná se braním míry, přizpůsobením střihu, sešíváním a podlepováním, zdobením svršku vyšíváním, vybíjením nebo koženou aplikací. Po uchycení na kopyto je osazena podrážka



včetně nezbytné stélky a púdování, prošitého dratví.

Podrážka se zcela standardně přichycuje lepidlem a dřevěnými floky. Holínky některých typů obuvi mohou být formovány na desce do umných varhánků, jiné jsou vrapené ručně. Stejně tak ručně vykrajované a skládané podpatky mohou být hladké, "podkúvané" nebo vybíjené mosaznými cvočky. Nově vznikající bota je tak nezaměnitelným originálem, vyznačujícím se nejen čistotou provedení, ale současně i plnou funkčnos-



mesla osobně zaškolit oba své vnuky, kteří se nakonec vyučili obuvníky a ve výrobě pokračují dosud. David Janulík v soukromé dílně a Martin Tomašík společně se svým dědečkem.

Rodné Kostice a také Tvrdonice, kde se ševcovině učil, se nacházejí na Podluží, etnografickém regionu, kde se lidový oděv a samozřejmě i obuv nosila na všední den i na svátek ještě v polovině 20. století. Obuvník ji proto musel umět nejen opravit, ale také podle konkrétních měr ušít.

Zásady, které se jako mladík naučil v Tvrdonické dílně, kde se ještě velká část výroby odehrávala ručně, bez využití strojů, uplatňoval Josef Janulík při výrobě obuvi po celý svůj život. Základem je výborná znalost konstrukce boty, která je bezezbytku uplatňována při vzniku každého jednotlivého páru. Svoje znalosti zpřístupňuje široké veřejnosti na prodejních trzích a také odborně zaměřených akcích pořádaných muzei a muzei v přírodě. Několikrát byl pozván na odborné a mezinárodní konference pořádané Obuvnickým muzeem ve Zlíně a reprezentoval ČR na mezinárodní přehlídce v Lipsku.



tí, uzpůsobenou pro běžné nošení. Výrobní sortiment dnes obsahuje několik desítek tvarově, stříhově i vyzdobně odlišných typů krojové obuvi ze Slovácka. Mnohé z nich patří k typům, jejichž stáří sahá i několik století do minulosti, jiné jsou novější.



Josef Janulík
Josefov 84
696 21 Prušánky
tel. 518 372 196